

pod námi. Páchlo to tam jako na smetišti – ten zápach byla jedna z věcí, na které jsem si v Iráku nikdy nezvykl.

„Mariňáci jedou,“ řekl můj velitel, když se budova rozechvěla. „Měj se na pozoru.“

Pohlédl jsem do zaměřovače. Jediné, co se tam hýbalo, byla ta žena a jedno nebo dvě děti poblíž.

Sledoval jsem postup našich vojáků. Deset mladých, hrdých příslušníků námořní pěchoty v uniformách vyskákalo z vozidel a shromáždilo se na pěší patrolu. Zatímco se formovali, žena cosi vytáhla zpod šatů a šklubla tím.

Byl to granát. Nejdřív jsem si to neuvědomil.

„Je to žluté,“ řekl jsem veliteli. „Je to žluté a...“

„To je granát,“ řekl. „Čínský granát.“

„Sakra.“

„Střílej!“

„Ale...“

„Střílej! Vyřid' ten granát! Mariňáci...“

Váhal jsem. Kdosi se snažil naladit vysílačku mariňáků, ale nešlo to. Kráčeli ulicí a směřovali k té ženě.

„Střílej!“ zařval velitel.

Zmáčkł jsem spoušť a puška vystřelila. Granát spadł na zem. Vypálil jsem znovu a granát vybuchł. To bylo poprvé, co jsem někoho zabil odstřelovací puškou. A poprvé – a jedinkrát – v Iráku, co jsem zabil někoho jiného než muže-bojovníka.

Četa Charlie oddílu SEAL č. 3 během nasazení v Ramádí. Nezačerněné tváře tam mají Marc Lee (vlevo), Ryan Job (uprostřed) a já (vpravo).

Marc Lee vede četou při patrole v Ramádí. S pomocí mariňáků jsme při několika operacích proti povstalcům dokázali využít řeku.

Udělalí jsme si vlastní znak, který vycházel z komiksové postavy Mstitele. Nasprejovali jsme si ho na neprůstřelné vesty a většinu výstroje. Tak jako on jsme napravovali nepravosti.

Zde jsem se svými hochy v roce 2006 při návratu z jedné operace. V pravé ruce držím odstřelovačskou pušku Mk-11.

Bitva skončila stejně náhle, jako začala. „Přímo před námi bílé kondenzační stopy oznámily naši záchranu,“ vzpomíná Gordon-Forbes. „Thunderbolty! Nacisté se klidili.“

Plukovník. Hubert „Hub“ Zemke a jeho 56. stíhací skupina – „Zemkeho vlčí smečka“ – se vznesli ze svého letiště v Suffolku za mizerného počasí, aby přivítali navracející se bombardéry. Spolu s dalšími thunderbolty odrazili německé stíhačky, z nichž většine docházelo palivo a střelivo, a pak doprovodili své „velké kamarády“ přes Severní moře. Rosenthalův poškozený stroj neudržel krok se zbytkem formace a musel letět sám.

Royal Flush letěl nebezpečně nízko nad Severním mořem a navigátor Ronald Bailey kvůli rychle houstnoucí večerní mlze neviděl anglické pobřeží a nedokázal najít Thorpe Abbots, který vypadal úplně stejně jako jiná americká letecká základna, která byla vybudována nedaleko. Když se Royal Flush skrze nízké mraky blížil k letišti, členové jeho posádky vypálili červenou světlici, aby ohlásili „raněné na palubě, a téměř všichni na základně se rozběhli k přistávací dráze, aby sledovali návrat poškozeného bombardéru“. Lidé s obavami hleděli na oblohu a doufali, že se vrátí všech třináct létajících pevností. Přiletěla však pouze jediná. Kdy Rosie přistál a zastavil stroj na betonu, vylezl ven vraty pumovnice a zeptal se zpravodajského důstojníka: „Jsou všichni zpátky?“ Pak spolu se dvěma raněnými střelci nasedl do sanitky a doprovodil je na ošetřovnu. „Necítil jsem úlevu,“ později řekl. „Cítil jsem se provinile. Proč jsem já žil, zatímco ostatní ne?“

Střelec Loren Darling se zotavil rychle, ale jeho kamarád John Shaffer musel být odeslán domů, aby mu mohla být vyoperována střešina, která uvízla blízko srdce. Později se Rosenthal od techniků dozvěděl, že v jedné z nádrží letounu je nevybuchlý protiletadlový granát. Jeden z členů jeho posádky spekoval, že šlo o sabotáž dělníků v nacistických zbrojních továrnách.

bardovací skupině a která během Velkého týdne a nad Berlínem utrpěla přímo drtivé ztráty včetně prvního velitele a jeho operačního důstojníka skupiny, mužů, jejichž místa zaujali právě Stewart s Pottsem. Morálka byla ochablá a Potts se Stewartem, kteří sdíleli ubikaci, začali morálku obnovovat přísnou disciplínou a příkladným osobním vedením.

„Pracovali na tom ve dne v noci, často v Stewartově džípu,“ napsal Starr Smith, zpravodajský důstojník skupiny pro bojové operace, „nebo na letištní ploše. Kontrolovali každý detail, organizovali cvičné mise – základnu opouštěli jen zřídka“. Nálada se zlepšila, stejně jako disciplína během létání ve formaci a zručnost při zasahování cílů. A bylo také méně ztrát.

„Rosie“ Rosenthal byl ze stejného těsta jako Jimmy Stewart. V květnu 1944, dva měsíce po završení svých pětadvaceti misí s osádkou Rosieho mlátiček (Rosie's Riveters), převzal 350. bombardovací letku Stovky, jejíž morálka a efektivita hluboce poklesla, a začal jednotku obnovovat, aby znovu podávala špičkové výkony. „Po prvních náletech na Berlín jsme měli muže, kteří byli psychicky na kusy, a několik z nich už nikdy nechtělo létat. Řekl jsem jim, že mají vůči létání morální závazek a že poletím s nimi. Byli jsme tu přece proto, abychom porazili Hitlera. Řekl jsem jim také, že když nepoletí, nechají na holičkách kamarády, kteří jim až doteď pomáhali zůstat na živu. Apelovat na jejich hrdost a úctu fungovalo lépe, než se dovolávat jejich vlastenectví.“ Rosenthal totiž věděl, že bez skupinové loajality – odpovědnosti pocíťované bojujícími vojáky vůči člověku vedle sebe – by války nebyly možné. Gale Clevon s Johnem Eganem „dali Stovce její osobitý charakter“, napsal Harry Crosby. „Bob Rosenthal nám však pomohl vyhrát válku.“

Morálka 8. letecké armády se však výrazně zlepšila až v momentě, kdy poklesla míra jejich ztrát. To se začalo dít až v květnu 1944, když američtí stíhací piloti omezili efektivitu Luftwaffe. „My jsme měli na starosti bombardování – tu špinavou práci,“ řekl Rosenthal. „My jsme byli vějičkou a oni se postarali o ty zlé hochy, kteří do nás tloukli. Právě díky nim bylo možné uskutečnit Den D.“

5

TŘI MLADÍ ŠPIONI

PHILBYHO ŽIVOT NA ANGLICKÝCH PŘEDMĚSTÍCH vypadal ve srovnání s pestrými zážitky Elliotta v přední linii špionážní války fádňí. St. Albans byl od Istanbulu daleko, podle Philbyho byl vlastně daleko odevšud, včetně Londýna, kde se dělala ta nejzávažnější rozhodnutí, co se zpravodajské činnosti týče, a kde bylo také možné se dostat k těm necennějším tajným informacím. Počátkem roku 1943 ovšem Felix Cowgill oznámil, že Pátá sekce se bude stěhovat na ulici Ryder Street, v samém srdci londýnské čtvrti St. James's. Philbymu zpráva udělala ohromnou radost, protože nové kanceláře byly jen „dvě minuty od MI5 a patnáct od ulice Broadway“, kde sídlilo ústředí MI6. Bude to nyní mít blíže do svého klubu, blíže na dýchánky, které organizuje Tommy Harris a kde se toho tolik napovídá, a blíže také ke svým sovětským nadřízeným. Ryder Street byla navíc ideálním místem, odkud bylo možné vyhodnotit důležitého nového hráče ve válečném zpravodajském boji, sprátelit se s ním a nakonec jím manipulovat.

ŠPION MEZI PŘÁTELI

„Co se v tom telegramu říká?“ zeptal se ohromeně.

„Sbohem navždy. Políbení dětem.“

Zmatený Elliott následně zavolal službu konajícímu důstojníkovi na MI5 a ten okamžitě kontaktoval všechny přístavy a letiště, které instruoval, že kdyby se Philby pokoušel opustit zemi, má být zadržen.

Zvláštní ovšem bylo, že Aileen později nebyla schopna inkriminovaný telegram ukázat, tvrdila, že jí byl jen přečten po telefonu. Nechápaný Elliott se tedy informoval na ústředí britské pošty, ale žádný důkaz o tom, že by paní Philbyové byl poslán nějaký telegram, neobjevil. Poté, to už bylo pozdě večer, znova zavolal do domku Philbyových v hrabství Hertfordshire, tentokrát to vzal sám Kim a Elliott pocítil obrovskou úlevu.

„Díky bohu, že jsi to konečně zase ty.“

„A kdo to podle tebe měl být,“ zeptal se Philby.

„Jsem jen prostě rád, že už jsi doma,“ řekl Nicholas.

„A kde jinde bych měl podle tebe touhle dobou být?“

„Až se znova uvidíme, tak ti řeknu, kde jinde jsi také dnes večer mohl být,“ odpověděl mu Elliott s pronikavým smíchem a zavěsil.

Aileen si celý příběh vymyslela, stejně jako že ji v Istanbulu někdo přepadl, a podobně celá léta předstírala nejrůznější nemoci a zranění. Elliott ji měl rád a snažil se jí chránit, ale postupně začal být až moc dobře obeznámen s její duševní chorobou. Měla za sebou další sérii „nehod“, například najela se svým autem do fasády jakéhosi obchodu, takže její lékař ji poslal se léčit na psychiatrii, zatímco Philby říkal svým přátelům, že Aileen se „zbláznila“. Místo aby její chování upozornilo Nicholase, jak se ve skutečnosti situace má, jen umocnilo jeho soucítění s kamarádem, který byl pod neustálým tlakem, a nejen že ho nespravedlivě obvinili a vyhodili z práce, ale ještě má starosti se svou ženou, která si zjevně vymýšlí. Také v MI6 nad jejím podezřením jen mávli rukou a označili je za paranoidní nepřítelnost někoho, kdo není duševně v pořádku.

S pěti dětmi na krku a jednou psychicky nevyrovnanou manželkou začaly také Philbymu docházet peníze, i proto, že jak on, tak Aileen